

עמותת תיאטרון הקרון ע"ש מריו קוטליאר
The Train Association
in memory of Mario Kotliar

www.traintheater.co.il

مسرح القطار

the train
תיאטרון הקרון THEATER

ציפור הגשם

אגדת נייר

מגיל 4 ולכל המשפחה

יצירתה של גליה לוי-גרד

דרמטורגיה ובימוי : נעמי יואלי
מוסיקה מקורית : איתי רוזנבאום
קונסטרוקציה : יורי סוחנוב
עיצוב והפעלה : גליה לוי גרד
עיצוב תאורה : דב מיאלניק
עיצוב תלבושת : נעה וידמן

מפרט טכני:

משך ההצגה : כ- 50 דקות
גודל משטח מופע : מטר עומק X 5 מטר רוחב
החשכה חובה
כמות קהל : עד 150
זמן הקמה : כשעתיים
זמן פירוק : כשעה
נקודת חשמל

**ההצגה זכתה בפרס "עיצוב התאורה של השנה" בתחרות פרסי הבמה
בתחום התיאטרון לילדים ונוער 2006.**

مسرح القطار

the train תיאטרון הקרון THEATER

תוכן והדגשים:

עיבוד לסיפור אודות ציפור קסומה המביאה את הגשם בשירתה אך נעלמת בשעה שהאנשים חדלים להאמין בכוחה.

ההצגה בוחנת את היחס בין הטבע לבין התרבות העירונית ומשלבת בשפה תיאטרונית ייחודית את אמנות האוריגמי (קיפול הנייר היפני) עם אמנות הסיפור. השחקנית מפייחה חיים בחומרי הנייר. הגיבורים המקופלים לוקחים חלק בעלילה דרמטית רבת תהפוכות וקסם.

"...בקצה העולם שכנה ציפור הגשם. כשהייתה פורשת כנף ושרה, ירד גשם – הרבה גשם..."
מה קורה כשהעיר גדלה והיער הולך ונעלם?
מה קורה כשהציפור, השיר והסיפור נשכחים?
ומה יקרה אם ילד אחד יאמין שיש מקום לציפור בעולם שכזה?

מן העיתונות:

"ההצגה משלבת אוריגמי – קיפולי נייר בעלילת הסיפור. הנייר הופך לציפור ולדמויות אחרות ומתחיל לחיות. מומלץ מאוד." עשי וינשטיין, מעריב לילדים, אוגוסט 2004

"הצגה שלא ראיתי כמוה, מאד מיוחדת, הצגת אוריגמי. השחקנית פורשת עיר שלימה שכולה אוריגמי, ובונה בפני הילדים את הבתים. הצגה ירוקה..." אבישג רבינר, תכנית הבקר של שידורי קשת, ערוץ 2

הצגה מאושרת ע"י אמנות לעם וסל תרבות ארצי

על הנושא:

"... בקצה העולם, במקום בו ארץ נושקת לשמים, צמח יער. בלב היער שכנה הציפור היפה בעולם. כשהייתה הציפור פורשת כנף ושרה - ירד גשם, הרבה גשם..."

כך מתחילה האגדה על ציפור הגשם, הציפור, המסמלת את כוח החיים בטבע. הציפור יכולה להביא גשם כל עוד בני האדם מאמינים בכוחותיה, שומרים בליבם על מקומה בטבע וזוכרים את שירה. אך כאשר עצי היער נכרתים כדי לבנות את העיר הגדולה, כאשר בתי הכפר מתחלפים בגורדי שחקים והמערות הופכות למנהרות הומות רעש מכוניות של העיר הגדולה, מתברר שלא נותר מקום לציפור בליבם של האנשים. השיר והסיפור נשכחים, הציפור נעלמת והגשם חדל לרדת...

בתוך העולם המשתנה והמתנכר, נמצא הילד תום, המתגורר בבית הראשון בכפר, "בית הגבעה". תום דואג לציפור וזוכר את השיר שלה ואת הסיפור אודותיה. הוא קושר קשר עמוק עם עולם הטבע, ומשחק הדמיון. ביחד עם הכלב אוגי הוא נאבק באלה ההורסים את הטבע ויוצא לחפש את ציפור הגשם מתוך אמונה שלכל סיפור חייב להיות סוף טוב...

על שפת ההצגה והסגנון:

השפה הדרמטית של ההצגה נעה בין סיפור להתרחשות תיאטרונית. את הסיפור מייג בהצגה ספר, ההופך למעין "דמות" – הוא נפתח בתחילת ההצגה, והוא מלווה את האירועים באמצעות סידרת טרנספורמציות שהוא עובר. בסיימה של העלילה חוזר סיפור אל הספר ואל הזיכרון. גם הציפור, אשר בתחילת ההצגה "עפה" מהספר לגורלה, שבה וסוגרת את מעגל הסיפור בסיום ההצגה. הצגה זו היא המשך התנסות בתחום בו עוסקת האמנית גליה לוי-גרד בשנים האחרונות: שילוב אמנות הסיפור - Telling Story, עם אמנות האוריגמי – אמנות קיפולי הנייר. בהצגה מסוג זה, נעה האמנית בין תפקידים שונים: מספרת הסיפורים, שחקנית המגלמת דמויות שונות שמניעות את העלילה (אדריכלית, הקבלנית, מתווכת דירות...) וגם "בובנאית" האחראית להשתנות הבלתי פוסקת של הסביבה, לקיפולי הנייר ולהפחת החיים בגיבורי הדרמה.

مسرح القطار

the train תיאטרון הקרון THEATER

פעולות הכנה לצפייה:

א. הסיפור והשאלות שהוא בא לעורר:

לפני צפייה בהצגה רצוי לספר לילדים את תקציר הסיפור בשפתכם. אפשר לשוחח איתם על היבטים שונים של הסיפור: היבטים אקולוגיים (שימור הסביבה, הגנה על הטבע בתוך שינויים אורבניים, עיר לעומת כפר וכד'); היבטים רגשיים (היחס של מבוגרים למשאלות ולצרכים של ילדים, המקום של סיפורים ושירים אצל ילדים, אמונות שונות - חיזוקן/ערעורן).

ב. השפה האמנותית:

כדאי להקדיש חלק מהשיחה לעולם האומנותי של ההצגה: **תיאטרון של שחקנית אחת** הבונה תוך כדי ההצגה את העולם הפיזי והדרמטי; **אמנות האורגמי-קיפולי הנייר** – שמקורה ביפן, והציפיות מהצגה "מקופלת"; החשיבות של **העולם החזותי** בהצגה מסוג זה- למה כדאי לשים לב (שינויים שחלים בתפאורה, בקיפולים, בדמויות, בהתאם להתפתחות העלילה); **הספר** ותפקידו בהצגה.

בהנחה שהמחנכות לא ראו את ההצגה לפני הצפייה, השיחה יכולה להתנהל כתייה משותפת של המחנכת והילדים לאור מה שנובע מתכניה. לדוגמא, שם ההצגה "ציפור הגשם- אגדת נייר". מה מעורר השם? אילו ציפיות/שאלות/אסוציאציות וכד'. כדאי גם לציין כללי צפייה מיוחדים לתיאטרון חפצים ולהצגה של שחקנית אחת: זהו תיאטרון די קטן, שבו ניתן דגש לעיצוב, לחומרים ולהשתנות שלהם לאורך ההצגה. הצגה כזאת דורשת ריכוז רב מהשחקנית שהיא גם מפעילה יחידה. נדרש גם ריכוז מהקהל כדי ליהנות מהפרטים הרבים ומהמרכיבים שאינם רק מילוליים. מומלץ להפנות את תשומת לב הילדים למוסיקה שהיא מרכיב חשוב מאד בהצגה- לעיתים אפשר להבין מצבים ורגשות שונים באמצעות הקשבה למוסיקה. במיוחד כדאי לציין את שיר הציפור, שהוא מוטיב מוביל בעלילה: זהו השיר שהציפור שרה במעופה, השיר שאמהות שרות לילדיהן וזהו גם השיר שכולם, מלבד הילד, שוכחים.

פעילות בעקבות ההצגה:

שיחה:

התייחסות להיבטים שעלו בהכנה לצפייה ולהיבטים נוספים שיתעוררו בעקבותיה. היבטים תכניים: האם ילדים יכולים לשנות החלטות ופעולות של עולם המבוגרים? האם הילד בהצגה הצליח? איך עשה זאת? מהי הציפור עבור הילד/ המבוגרים/הצופים עצמם? האם בניית העיר חייבת לבוא על חשבון הטבע? מדוע אנשים שכחו את הציפור והספור? האם אפשר ללמוד מסיפורי מעשיות? היבטים אומנותיים: שיחה על "קיפול" העלילה- איך התבצעו השינויים הבאים: מעבר מיער לכפר, מכפר לעיר, מבתים לגורדי שחקים; **עולם האורות והצלליות בהצגה**; המוסיקה וכיצד לקחה חלק בעלילה. מה תפקידיה של שחקנית בתיאטרון בובות וחפצים?

פעילויות יצירה ומחקר:

אורגמי: קיפול נייר פשוט או מורכב יותר (ציפור, בית, איש) או פעילות אחרת עם נייר (גזירות, הדבקות, קולאז' וכד').

ספר/סיפור: בניית ספר, ייתכן גם ספר עם pop-up. אפשר לעשות זאת בהקשר לספור המוצג או **פעילויות נוספות:** ציור (ציפור הגשם, עיר, כפר בלילה); חזרה על שיר הציפור (ניתן להגדיל את השיר ולתלות בכיתה); משחקי תנועה (ציפורים, מאבק ציפור/עורב; קצב כפר/עיר)

פעילויות מחקר: להראות לילדים שתי תמונות, האחת מראשית העיר תל-אביב והשניה- מהתקופה הנוכחית להתבונן ולהשוות. אפשר להתייחס גם למקום המגורים של הילדים, או לתמונות שיביאו מביתם המתייחסות לשינויים שעברו על מקום (ניתן לעודד שיחה עם ההורים/הסבים בנושאים אלה, להביא תמונות ועדויות ואף לערוך תערוכה בנושא או בנושאים קרובים).

עמותת תיאטרון הקרון ע"ש מריו קוטליאר
The Train Association
in memory of Mario Kotliar

www.traintheater.co.il

مسرح القطار

the train
תיאטרון הקרון THEATER

ציפור הגשם- השיר

בקצה עולם יש יער עד,
ביער יש ציפור...
ולציפור יש שיר אחד
אך מי אותו יזכור...

למידע נוסף והזמנות:

אלה – 02-5618514 שלוחה 3 | ella@traintheater.co.il

www.traintheater.co.il